

ZAJÍMAVÉ NÁLEZY

Didymodon sinuosus (Mitt.) Delogne - Česká rep.: Český kras, bývalý vápencový lom Paraple 1 km SV Sv. Jana p. Skalou, zastíněný vápencový kámen, 380-400 m n.m., 29.5.1997 leg. J.Kučera, herb. J.Kučera. V seznamu ohrožených mechů ČR (Váňa 1995) je druh hodnocen jako kriticky ohrožený.

Hookeria lucens (Hedw.) Sm. - Česká rep.: Moravsko-Slezské Beskydy, obec Písečná, v údolí potůčku Kotelnice, 550 m n.m., 2.4.1997 leg. V.Plášek, OP. Kriticky ohrožený druh (sensu Váňa 1995), ve Slezských Beskydách dosud nesbírán.

Jungermannia caespiticia Lindenb. - Česká rep.: Krkonoše, údolí Bílého Labe mezi Jeleními Boudami a chatou u Bílého Labe, na čerstvě obnažené šterkovité zemi, 910 m n.m., 14.6.1997 leg. J.Kučera, herb. J.Kučera. V seznamu ohrožených jätrovek ČR (Váňa 1993) druh hodnocen jako kriticky ohrožený.

Scapania aspera Bernet - Česká rep.: Moravský kras, Ochoz u Brna, na vápencové skále poblíž potoka Řička, 400 m n.m., 24.7.1997 leg. V.Plášek, OP. Nová lokalita této kriticky ohrožené jätrovky v Moravském krasu.

Caloplaca flavorubescens (Leight.) Th.Fr. - Slovenská rep. (7674c): Tríbeč, upätie kopca Lupka JV obce Dražovce, na odpadkovom molítane, 150 m n.m., 5.11.1997 leg. A.Lackovičová.

Gyalecta geoica (Wahlenb. ex Ach.) Ach. - Česká rep. (6664d): Malhostovice u Tišnova, vápencový pahorek "Drásovský kopec", 1 km J obce, 320 m n.m., IX.1997. - Česká rep. (6963b): Rokytná u Morav. Krumlova, slepencové skály "Tábor" 0,5 km JV obce, 300 m n.m., X.1997. Vápnomilný horský druh. V obou případech na kolmých skalách severní orientace v porostu *Sesleria albicans*. Roste na hlině pod trsy slezineků a ve spárách skal.

Peltigera lepidophora (Nyl. ex Vainio) Bitter - Česká rep. (7161a): Čížov (distr. Znojmo), vápencová skála "Sloní hřbet" v údolí Klapera potoka 2 km J obce, 320 m n.m., IV.1995. - Česká rep. (6963d): Morav. Krumlov, slepencová stráž 0,2 km SV kaple sv. Floriána, na skalce s *Fumana procumbens*, 270 m n.m., X.1997. - Česká rep. (6963b): Rokytná u Morav. Krumlova, slepencové skály "Baby" na levém břehu Rokytné 1 km V obce, 250 m n.m., X.1997. Na slepencích se vyskytuje na členitých skalách převážně jižní orientace, avšak v biotopech bez přímého oslunění na SZ resp. SV orientovaných stěnách terénních zářezů.

Thelotrema lepadinum (Ach.) Ach. - Česká rep. (6448a): NPR „Míšovské buky“ (ca 3 km J Míšova), na kůře buku, 740 m n.m., 16.10.1997 leg. Š.Bayerová. Kriticky ohrožený druh. Na blízké lokalitě „Pod Maráskem“ sbíral tento druh již A.Hilitzer (Hilitzer 1929).

ZPRÁVY ZE SEKCE

Dne 16.5. 1997 se konala exkurze do okolí Louňovic (súitě na svazích IXY Luč, údolí Vltavy) pro 13 studentů BF JU, vedlí J.Liška a A.Lepšová.

Ve dnech 7.-12.7. proběhla ve vzdělávacím středisku Chaloupky, nedaleko Okříšek akce Hurá z lavic do přírody určená pedagogické veřejnosti. Jeden den byl věnován mechorostům. Vedení dopolední exkurze a odpoledního mikroskopického praktika se ujal I.Novotný za pomoci S.Kubešové. Byly demonstrovány převážně běžnější druhy. Navštívili jsme louky, intravilán obce Nová Brtnice, smrčinu s menším potůčkem a mokřinou. Akce se zúčastnilo 20 osob ve věku 4 měsíce - 65 let.

S.Kubešová a I.Novotný

Dne 28. 8. pořádala PF UJEP Ústí n.L. krátký kurs lichenologie pro učitele. Sešlo se 5 účastníků, vedl J.Liška

V rámci doprovodného programu k výstavě „Zelená krása mechorostů, aneb jak se státi bryologem“ (23.9.-22.11.1997. Mramorové sály, Biskupský dvůr, Moravské zemské muzeum) se uskutečnily dvě exkurze. První se konala 27. září do oblasti Podkomorských lešů poblíž Brněnské přehrady. Pod vedením S.Kubešové se jí zúčastnily tři zájemkyně. Bylo demonstrováno třicet běžných druhů mechorostů. Trasa druhé exkurze, 11. října, vedla z Bílovic nad Svitavou na Hády. O výklad se postarali I.Novotný a S.Kubešová. Díky různorodosti substrátu (kyselé i vápencové horniny) bylo možné seznámit účastníky s padesátkou mechorostů. Akci navštívili čtyři zájemci. Výstava byla doplněna také přednáškou - Zelená krása mechorostů, mechorosty nejstarší rostliny na souši. I.Novotný na ní seznámil návštěvníky z řad široké veřejnosti se základními informacemi o mechorostech, poukázal zejména na stanoviště jejich výskytu a možnosti využití.

S.Kubešová

Bryologicko-mykologický víkend byl ve dnech 10.-12.10. uspořádán pro západočeské učitele středních škol v Pavlovicích nedaleko Stříbra, kde se sešlo asi 35 účastníků. Bryologickou část vedl Z.Soldán.

Ve dnech 6.-9. října tohoto roku se uskutečnily v Bílých Karpatech jubilejní, již 10. bryologicko-lichenologické dny. Ubytování bylo zajištěno ve velkokapacitní chatě „Žabka“ poblíž obce Strání. Každý den byly na pořadu exkurze, vedené jak po moravské, tak i slovenské straně pohoří. Z navštívených lokalit namátkou vzpomeňme z Bielych Karpat křemencový výchoz „Skalický vrch“ u Chochole (lichenologové), doubravy a bučiny v okolí obce Drietoma, solitérní topoly v osadě Liešňa, vápencová Bradla v oblastech Vršatce a Červeného Kameňa; z moravské strany pak okolí obcí Žitková (Pitinské paseky, rezervace Hutě, seník u Machalů) a Strání (staré duby u Kamenné budy a na svazích Lesné). Příjemné večery u burčáku byly ohořelými příspěvky J.Jongepiera (obecně o biosférické rezervaci Bílé Karpaty a o houbách), S.Kubešové (brněnská výstava „Zelená krása mechorostů...“), Z.Hradilka a I.Novotného (bryologický výzkum v okolí Dukovan), M.Hájka („Matuš Beňa - zapomenutý bryolog“ a dosavadní znalosti o mechorostech a lišejnících Bílých Karpat), dále pak diapozitivy P.Scholze (Grónsko) a J.Haldy (exotické lišejníky). Velikánský dík za zorganizování této velkolepé akce patří Michalu Hájkovi, který zajistil téměř vše, co bylo potřeba (včetně zdařilého uklidňování netrpělivých účastníků v napjatějších situacích) a ve spolupráci se ZO ČSOP Veselí nad Moravou dokonce získal i finanční prostředky na pokrytí většiny nákladů. Můžeme se jen těšit na příští bryologicko-lichenologické dny, které se s největší pravděpodobností budou konat opět na zaslíbené Moravě. **Pozor!** Prosíme všechny účastníky, kteří mají sebraný materiál, aby co nejdříve zaslali své nálezy M.Hájkovi nebo B.Grunovi (lišejníky) a Z.Hradilkovi (mechorosty), tj. nejlépe ihned, nejpozději však do konce ledna 1998.

Závěrečná rekapitulace v číslech (vesměs rekordy): přítomno bylo 43 účastníků, z toho 11 ze Slovenska a 1 z Německa; zdoláno 40 litrů burčáku a 25 litrů vína; přesuny střídavě pomocí 8 osobních automobilů, 1 terénního vozu a 1 mikrobusu; poruchy nepředvídané, ale i předvídané: 1 defekt, 1 zadřené kolo a 1 proražená nádrž; úspěšný pokus o ilegální hromadný přejezd státní hranice.
 zp [sestaveno na základě dat laskavě poskytnutých M.Hájkem]

Jarní setkání 1998 proběhne s největší pravděpodobností v Beskydech a v moravské části Javorníků. Termín: 23.-26.duben. Místo: Huslenky (ca 10 km VJV Vsetína). Blížší informace budou včas zaslány zájemcům, kteří se přihlásí na adresu: mgr. M.Dančák, 756 21 Ratibor 445

Úspěšný kurs k určování rašelínků byl opět pod odborným vedením J.Váni v sobotu 17.11. zopakován na univerzitě v Olomouci. Zúčastnilo se jej přibližně 18 především mladších zájemců z Moravy i Čech. Kurs byl hodnocen účastníky velmi kladně.

Výstava „Tajemný svět lišejníků“ (viz Bryonora 16: 31) se vydala na pouť po republice. Od 18.6. do 14.9. ji bylo možno shlédnout v Okresním muzeu v Litoměřicích (komisař výstavy: L.Němcová). A nebyla to poslední zastávka, neboť od 11.10. do 23.11. byla ke shlédnutí v Okresním vlastivědném muzeu v Šumperku (komisař výstavy: M.Zmrhalová). Každá instalace představuje i variabilní část, specifickou podle představ komisaře výstavy (mj. dětský kvíz, ekologické programy sdružení Tereza apod.). K výstavě byl rovněž vydán dvacetistránkový katalog přibližující biologii lišejníků (viz novinky české lichenologické literatury). J.Halda je rovněž autorem fotografií lišejníků (*Cladonia rangiferina* a *Xanthoria parietina*), které jsou námětem dvou pohlednic vydaných nakladatelstvím Natura, Dobré.

Noví členové a spolupracovníci:

Eugenia Holotová - Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 14, 842 23 Bratislava, SR

Miroslav Kolářik - Zahradní 2463, 440 01 Louny, ČR

Vladimír Melichar - Křížkova 9, 360 01 Karlovy Vary, ČR

Jana Novosadová - Míkulůvka 171, 756 24 Bystřička, ČR

Viera Orthová - Zbrody 2, 831 07 Bratislava, SR

Mírko Svrček - Seifertova 48, 130 00 Praha 3, ČR

Petr Uhlík - Čs. lesů 405, 357 09 Habartov, ČR

Frank Müller - Technische Universität Dresden, Institut für Botanik, Mommsenstr. 13, D-01062 Dresden, BRD

Michael Sauer - Alte Dorfstr. 28, D-72766 Reutlingen (Reicheneck), BRD

Lars Söderström - Department of Botany, Norwegian University of Science & Technology, N-7055 Dragvoll, Norsko

Další změny:

Pod současným jménem Jana Kocourková se neskrývá nikdo jiný než Jana Horáková (omlouváme se za časové opomenutí tohoto sdělení), podobně pak za jménem Magda Zdražilková je třeba hledat dalšího člena naší sekce Magdu Hanušovou, navíc se změnou adresy: Štefánikova 45 602 00 Brno. Oběma samozřejmě alespoň dodatečně blahopřejeme!

Další změna adresy: Peter Scholz, Paetzstr. 37, D-04435 Schkeuditz, BRD

ČESKÁ A SLOVENSKÁ LICHENOLOGICKÁ BIBLIOGRAFIE X.

sestavil J.Liška

Anděl P. (1992): Využití lišejníků k bioindikaci imisní zátěže území v rámci komplexního biomonitoringového programu ČR. [Use of lichens as bioindicators of emissions loads in the framework of a biomonitoring programme of the CZR]. - Bulletin, Praha, 8(1991): 41-45.

Anděl P. (1996): Bioindikace imisní zátěže v Krkonoších pomocí lišejníků. - In: Vacek S., ed., Monitoring, výzkum a management ekosystémů na území Krkonošského národního parku, p. 17-20, VÚLHM - Výzkumná stanice Opočno, Opočno.

Bureš P. et Smejkal M. (1996): Botanická bibliografie Žďárských vrchů. - 117 p., Morav. zem. knih. et Správa CHKO Žďárské vrchy, Brno. [Lišejníky p. 49-51]

Dětinský R. (1997): Využití epifytických lišejníků pro bioindikaci znečištění ovzduší na Šumavě. [Utilization of epiphytic lichens for bioindication of air pollution in the Šumava Mts. (south Bohemia).] - Silva Gabreta, Vimperk, 1(1996): 51-69.